

รายงานการสรุปเนื้อหาและการนำไปใช้ประโยชน์จากการเข้าร่วมอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อสร้างประสบการณ์
การถ่ายภาพและบันทึกวิดีโอด้วยอากาศยานไร้คนขับ (Drone)
(ข้อกำหนดในการบินโดรนถ่ายภาพและบันทึกวิดีโอ)
เมื่อวันที่ 18 ตุลาคม 2566 ณ ห้อง 105 คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้

1. ความรู้ที่ได้รับจากการอบรม

ข้าพเจ้า นายสมพร เกตุตะคุ ตำแหน่งหัวหน้างานบริการการศึกษาและกิจการนักศึกษา สำนักงานคณบดี คณะสารสนเทศและการสื่อสาร ขอนำเสนอรายงานการสรุปเนื้อหาและการนำไปใช้ประโยชน์จากการเข้าร่วมอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อสร้างประสบการณ์การถ่ายภาพและบันทึกวิดีโอด้วยอากาศยานไร้คนขับ (Drone) ดังนี้

โดรน (DRONE) หรืออากาศยานไร้คนขับ เป็นหนึ่งในเทคโนโลยีที่กำลังเข้ามามีอิทธิพลต่อรูปแบบการทำธุรกิจ และการใช้งานในรูปแบบต่างๆ ปัจจุบันมีการใช้โดรนเพื่อบันทึกภาพหรือเหตุการณ์จากมุมสูง มีการใช้เพื่อสำรวจพื้นที่การเกษตรและชลประทาน การสำรวจท่อส่งก๊าซ การเก็บข้อมูลสภาพอากาศ สภาพการจราจร การลำเลียงขนส่ง และค้นหาและช่วยเหลือ เป็นต้น

การใช้งานอากาศยานไร้คนขับ (Drone) จะต้องมีความชำนาญและความรู้ในการใช้งานอากาศยานไร้คนขับ ซึ่งปัจจุบันอากาศยานไร้คนขับที่ติดตั้งกล้องพร้อมนิยมนำมาใช้งานในด้านการถ่ายภาพ เนื่องจากโดรนสามารถเก็บภาพถ่ายจากมุมมองอื่นๆ ที่กล้องปกติไม่สามารถทำได้ จึงทำให้โดรนได้รับความนิยมจากผู้ชื่นชอบในการถ่ายภาพเป็นอย่างมาก เพราะความสามารถหลักคือการบินถ่ายภาพหรือบันทึกวิดีโอในมุมสูง มีระบบการบินอัจฉริยะ พร้อมฟังก์ชันการทำงานอัตโนมัติที่มีให้เลือกใช้งานมากมาย ด้วยขนาดที่เล็กกะทัดรัด จึงทำให้โดรนสามารถบินเข้าถึงทุกๆ พื้นที่ได้อย่างง่ายดาย นอกจากนี้โดรนยังสามารถสร้างสรรค์มุมมองภาพที่แปลกใหม่ ให้ผู้ใช้งานได้มีจินตนาการและฉีกกฎการนำเสนอมุมมองภาพถ่ายแบบเดิมๆ อีกด้วย

อากาศยานไร้คนขับ (Drone) เป็นเครื่องมือที่ตอบโจทย์การถ่ายภาพในยุคดิจิทัลได้มากและหากมีไว้ครอบครอง ผู้ครอบครองจะต้องมีการขึ้นทะเบียนอากาศยานไร้คนขับ (Drone) ตามประเภทของเครื่องอากาศยานไร้คนขับ (Drone) ดังนี้

1. อากาศยานไร้คนขับ (Drone) ที่มีการติดตั้งกล้องบันทึกภาพ

2. อากาศยานไร้คนขับ (Drone) ที่น้ำหนักเกิน 2 กิโลกรัม แต่ไม่เกิน 25 กิโลกรัม

3. อากาศยานไร้คนขับ (Drone) ที่น้ำหนักเกิน 25 กิโลกรัมขึ้นไป (ต้องได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม)

การขอขึ้นทะเบียนอากาศยานไร้คนขับ

การขอขึ้นทะเบียนอากาศยานไร้คนขับ (Drone) ผู้ขอจะต้องดำเนินการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการขอขึ้นทะเบียน ดังนี้

1. CAAT เป็นการขอขึ้นทะเบียนผู้บังคับอากาศยานไร้คนขับ (หนังสือการขึ้นทะเบียนโดรนมีอายุ 2 ปี ตั้งแต่วันที่ออกหนังสือ)
2. กสทช. เป็นการขึ้นทะเบียนเพื่อขออนุญาตใช้คลื่นความถี่ ซึ่งผู้ครอบครองจะต้องดำเนินการให้เรียบร้อยจึงจะสามารถบินโดรนได้

สำหรับหน่วยงานสังกัดราชการทหาร ราชการตำรวจ ราชการศุลกากร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมไม่ต้องดำเนินการขึ้นทะเบียนผู้บังคับหรือปล่อยอากาศยานประเภทที่ควบคุมการบินจากภายนอก (Drone) เนื่องจากได้มีการกำหนดให้หน่วยงานดังกล่าวข้างต้นไม่อยู่ภายใต้บังคับพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. 2497 ตามมาตรา 5 ประกอบกฎกระทรวงกำหนดราชการอื่นที่ไม่อยู่ภายใต้บังคับพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. 2497

การขึ้นทะเบียนโดรนและการขึ้นทะเบียนนักบินโดรนจึงเป็นสิ่งที่ควรทำ โดยค่าบริการขึ้นทะเบียนจะมีค่าใช้จ่ายรวมเป็นเงิน ประมาณ 3,000 บาท ประกอบไปด้วย

1. ค่าธรรมเนียมประกันภัยโดรนประเภท 3 ทุนประกันคุ้มครองบุคคลที่ 3 ทุนประกัน 1 ล้านบาท
2. ค่าบริการยื่นขอขึ้นทะเบียนผู้ปล่อยอากาศยานกับกรมการบินพลเรือน
3. ค่าบริการยื่นขอขึ้นทะเบียนโดรนกับ กสทช. หรือ คณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และ กิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ

เอกสารขอขึ้นทะเบียนผู้บังคับโดรน ประกอบด้วย

1. บัตรประจำตัวประชาชน กรรมการบริษัทผู้ครอบครอง (ตัวจริง)
2. สำเนาหนังสือรับรองนิติบุคคล ไม่เกิน 90 วัน (เซ็นรับรองและประทับตรา)
3. สำเนา ภพ.20 (เซ็นรับรองและประทับตรา)
4. รูปถ่ายหมายเลขเครื่องโดรน (Serial Number)
5. รูปถ่ายหมายเลขรีโมทคอนโทรล (Serial Number)
6. รูปถ่ายโดรน 6 ด้าน (ด้านหน้า/ด้านซ้าย/ด้านขวา/ด้านหลัง/ด้านบน/ด้านใต้)
7. กรอกแบบฟอร์ม (แบบ คท.30)

เอกสาร ขอบินอนุญาตบิน สำนักงานการบินพลเรือน

การขอใบอนุญาตบิน สำนักงานการบินพลเรือน จำเป็นต้องทำกรมธรรม์ประกันภัยโดรน ที่ให้ความคุ้มครองต่อบุคคลภายนอก สำหรับความบาดเจ็บทางร่างกาย หรือเสียชีวิต และ/หรือความเสียหายต่อทรัพย์สินที่เกิดขึ้นแก่บุคคลที่ 3 ในระยะเวลาประกันภัย และเกิดขึ้นในขณะที่ผู้เอาประกันภัยใช้งานโดรน ในวงเงินที่ไม่ต่ำกว่า 1,000,000 บาท โดยมีค่าทำกรมธรรม์ประกันภัยโดรนและค่าดำเนินการด้านเอกสาร ดังนี้

1. สำเนาบัตรประชาชน 1 ฉบับ พร้อมเซ็นรับรองสำเนาถูกต้อง (สำเนาบัตรประชาชนจะต้องถ่ายเอกสาร “สี” การเซ็นรับรองสำเนาถูกต้องกำกับเอกสารจะต้องไม่เขียนทับ ใบหน้าบนบัตรประชาชน)
2. สำเนาทะเบียนบ้าน 1 ฉบับ พร้อมเซ็นรับรองสำเนาถูกต้อง
3. สำเนาเอกสารการเปลี่ยนชื่อ-สกุล (ถ้ามี) 1 ฉบับ พร้อมเซ็นรับรองสำเนาถูกต้อง

ข้อกำหนดก่อนทำการบิน

1. ให้ตรวจสอบว่าอากาศยานอยู่ในสภาพที่สามารถทำการบินได้อย่างปลอดภัยซึ่งรวมถึงตัวอากาศยานและระบบควบคุมอากาศยาน
2. ต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าของพื้นที่ที่จะทำการบิน (ใบขออนุญาตบินในพื้นที่ หรือพื้นที่ห้ามบินตามกฎหมาย)
3. ให้ทำการศึกษาพื้นที่และชั้นของห้วงอากาศที่จะทำการบิน ไม่ใช่โดรนในสภาพอากาศขึ้นและหรือลมแรงเนื่องจากมีโอกาสสูงที่อุปกรณ์จะได้รับความเสียหาย
4. ต้องมีแผนฉุกเฉิน รวมถึงแผนสำหรับกรณีเกิดอุบัติเหตุ การรักษาพยาบาล และการแก้ปัญหากรณีไม่สามารถบังคับอากาศยานได้
5. ต้องมีการบำรุงรักษาตามคู่มือของผู้ผลิต
6. ต้องมีความรู้ความชำนาญในการบังคับอากาศยานและระบบของอากาศยาน
7. ต้องมีความรู้ความเข้าใจในกฎจราจรทางอากาศ
8. ให้นำหนังสือการขึ้นทะเบียนผู้บังคับหรือปล่อยอากาศยาน (ประเภทที่ควบคุมการบินจากภายนอก) ติดตัวไว้ตลอดเวลาที่ทำการบิน
9. ต้องมีอุปกรณ์ดับเพลิงที่สามารถใช้งานได้ติดตัวตลอดเวลาที่ทำการบิน
10. ต้องมีการประกันภัยอากาศยานโดยรับผิดชอบต่อความเสียหายอันเกิดแก่ร่างกาย ชีวิต ตลอดจนทรัพย์สินของบุคคลที่สาม ในวงเงินไม่ต่ำกว่า 1 ล้านบาท/อุบัติเหตุ/ครั้ง และกรมธรรม์ประกันภัยต้องอยู่ติดกับหนังสือการขึ้นทะเบียนผู้บังคับหรือปล่อยอากาศยานและต้องต่ออายุกรมธรรม์ล่วงหน้าก่อนวันสิ้นอายุไม่น้อยกว่า 30 วัน
11. ต้องจัดทำแผนการบินในพื้นที่ทุกครั้งที่มีการบินโดรน ในแผนการบินจะต้องมีรายละเอียดดังนี้
  - กำหนดวัน เวลาที่จะทำการบิน
  - กำหนดสถานที่ทำการบิน พร้อมกำหนดจุดนำเครื่องขึ้น และจุดลงจอด
  - ความสูงที่จะใช้บิน
  - ระยะทางในการบิน วัดจากจุดนำเครื่องขึ้น
  - ลักษณะภาพนิ่งและภาพเคลื่อนไหวที่จะบันทึก
  - ชื่อผู้บังคับโดรน เลขที่ใบอนุญาตการบิน

ข้อกำหนดระหว่างทำการบิน

1. ห้ามทำการบินในลักษณะที่อาจก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย ทรัพย์สิน และรบกวนความสงบสุขของบุคคลอื่น

2. ห้ามทำการบินเข้าไปในบริเวณเขตหวงห้าม เขตจำกัด และเขตอันตรายตามที่ประกาศในเอกสารแถลงข่าว การบินของประเทศไทย (Aeronautical Information Publication – Thailand หรือ AIP – Thailand) รวมทั้งสถานที่ราชการ หน่วยงานของรัฐ โรงพยาบาล เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากหน่วยงานเจ้าของพื้นที่
3. แนวการบินขึ้นลงของอากาศยานจะต้องไม่มีสิ่งกีดขวาง
4. ผู้บังคับหรือปล่อยอากาศยานต้องสามารถมองเห็นอากาศยานได้ตลอดเวลาที่ทำการบินและห้ามทำการบังคับอากาศยาน โดยอาศัย ชุดกล้องบนอากาศยานหรืออุปกรณ์อื่นที่มีลักษณะใกล้เคียง
5. ต้องทำการบินในระหว่างเวลาพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก ซึ่งสามารถมองเห็นอากาศยานได้อย่างชัดเจน
6. ห้ามทำการบินเข้าใกล้หรือเข้าไปในเมฆ
7. ห้ามทำการบินภายในระยะ 9 กิโลเมตร (5 ไมล์ทะเล) จากสนามบินหรือที่ขึ้นลงชั่วคราวของอากาศยาน เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากเจ้าของหรือผู้ดำเนินการสนามบินอนุญาตหรือที่ขึ้นลงชั่วคราวอนุญาต
8. ห้ามทำการบินโดยใช้ความสูงเกิน 90 เมตร (300 ฟุต) เหนือพื้นดิน
9. ห้ามทำการบินเหนือเมือง หมู่บ้าน ชุมชน หรือพื้นที่ที่มีคนมาชุมนุมอยู่
10. ห้ามบังคับอากาศยานเข้าใกล้อากาศยานซึ่งมีนักบิน
11. ห้ามทำการบินละเมิดสิทธิส่วนบุคคลของผู้อื่น
12. ห้ามทำการบินโดยก่อให้เกิดความเดือดร้อน ความรำคาญแก่ผู้อื่น
13. ห้ามส่งหรือพาวัตถุอันตรายตามที่กำหนดในกฎกระทรวงหรืออุปกรณ์ปล่อยแสงเลเซอร์ติดไปกับอากาศยาน
14. ห้ามทำการบินโดยมีระยะห่างในแนวราบกับบุคคล ยานพาหนะ สิ่งก่อสร้าง อาคาร ที่ไม่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติการบินน้อยกว่า 30 เมตร (100 เมตร) ในกรณีอากาศยานที่มีน้ำหนักไม่เกิน 2 กิโลกรัม และ 50 เมตร (150 ฟุต) ในกรณีอากาศยานที่มีน้ำหนักเกินกว่า 2 กิโลกรัม แต่ไม่เกิน 25 กิโลกรัม
15. เมื่อมีอุบัติเหตุเกิดขึ้นแก่อากาศยานให้ผู้บังคับหรือปล่อยอากาศยานแจ้งอุบัติเหตุนั้นต่อพนักงานเจ้าหน้าที่โดยไม่ชักช้า
16. ต้องมีจำนวนดาวเทียมที่ทำการเชื่อมต่อน้อย 4 ดวง ในการบินแต่ละครั้ง

4 ขั้นตอนในการถ่ายภาพด้วยอากาศยานไร้คนขับ (หลัก 4P)

1. การเตรียมงาน (Pre-Production) เป็นกระบวนการที่ใช้ในการบินโดรน จะมีขั้นตอนใหญ่ๆ คือ

1. การวิเคราะห์ (Analysis)

– วิเคราะห์โจทย์ (Task Analysis) จะเป็นตัวกำหนดรูปแบบของการบิน กำหนดอุปกรณ์ที่เราจำเป็นต้องใช้ กำหนดให้เราจะต้องวิเคราะห์ว่าเราจะต้องใช้เวลาในการบินเท่าไร

– Location Analysis การวิเคราะห์สถานที่ที่สามารถทำได้ก็คือ การวิเคราะห์จากออนไลน์ ใช้ Google Map ในการดูพื้นที่ ดูเส้นทางอะไรต่างๆ เราสามารถที่จะใช้ ตัวสถานที่ก็คือตัว Google Map เช็คก่อนได้ว่าก่อนที่เราจะไปบินว่ามีลักษณะอย่างไร

– Equipment Analysis การวิเคราะห์อุปกรณ์ที่เราใช้เพียงพอหรือไม่ เช่น การ์ดที่ใช้บันทึก

2. ก่อนทำการบิน

1. Location Confirm ตรวจสอบสถานที่ก่อนที่เราจะทำการบินอีกทีหนึ่งว่าเป็นพื้นที่ห้ามบิน
2. Equipment Confirm การตรวจสอบอุปกรณ์ต่าง ๆ ว่ามีความพร้อมที่จะขึ้นบินหรือไม่ Battery ความสมบูรณ์ของใบพัด อินเทอร์เน็ตสามารถเชื่อมต่อได้

3. Prepare คือ เตรียมอุปกรณ์ทั้งหมดให้พร้อม และเตรียมสภาพร่างกายของผู้บังคับโดรนก่อนที่จะทำการบินโดรน

2. กระบวนการถ่ายทำ (Production) ประกอบด้วย

1. Concern คือ อากาศยานไร้คนขับนี้จะต้องอยู่ในสายตาของคนบังคับอยู่ตลอดเวลา
2. อากาศยานไร้คนขับจะต้องมีผู้ควบคุมอยู่ตลอดเวลา
3. Conduction ทำการบินด้วยความระมัดระวังไม่ควบคุมอากาศยานในลักษณะที่ก่อให้เกิดอันตราย
4. Confirm เราควรจะตรวจเช็คเรื่องของระดับของ Battery เราควรจะตรวจเช็คในเรื่องของพลังงานหรือสัญญาณที่เกิดจากการแจ้งเตือนต่าง

3. กระบวนการหลังการผลิต (Post-Production)

1. File Checking คือการตรวจสอบไฟล์เราใช้หลังการบินกลับมา ในหลังจากที่เราบินโดรนลงมาเรียบร้อยแล้ว ไฟล์ที่เราบันทึกมาครบถ้วน
2. โดรน Checking ตรวจสอบอากาศยานของเราจะครบว่ามีความเสียหายบ้างตรงไหน
3. การ Create หรือการนำภาพที่ได้มานะครับ มาทำการลำดับ ทำการตัดต่อ

4. การนำเสนอ (Present) การ Publicizing ก็คือ การเผยแพร่ออกไปบนช่องทางต่างๆ ในช่องทางต่างๆ ของสื่อที่เราจะเผยแพร่ไป ก็ตามวัตถุประสงค์ของการใช้งานเราต้องการจะผลิตมาเพื่อไปใช้ในสื่อตัวไหน ก็ควรจะปรับให้เหมาะสม เช่น ตรวจสอบช่องทางในการเผยแพร่ก่อน เช่น เราจะออกไปบน Youtube จะมีรายละเอียดของภาพเท่าไรบนโทรศัพท์มือถือ หรือ บนเครือข่าย Social Media อื่นๆ เราควรจะใช้ภาพที่มีขนาดเท่าไร หรือการเผยแพร่ผลงาน โดยการ Wright ลงแผ่น DVD Blu-Ray Disc หรือ CD เพื่อจะส่งงานให้ลูกค้า

สรุปข้อกำหนดในการบินโดรนถ่ายภาพและบันทึกวิดีโอ

ผู้บินโดรนจะต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดอย่างเคร่งครัด ถ้าต้องการใช้งานนอกเหนือจากข้อกำหนด ผู้บินโดรนจำเป็นต้องขออนุญาตผ่านหน่วยงานที่ลงทะเบียนเพื่อขออนุญาตเป็นกรณีพิเศษเป็นรายกรณีไป ข้อกำหนดที่จำเป็นต้องปฏิบัติ มีดังนี้

1. ต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าของพื้นที่ (เอกสารขออนุญาตพร้อมลงนามอนุญาต) ก่อนทำการบินพร้อมแนบเอกสารแผนการบินโดรนทุกครั้ง
2. ห้ามทำการบินที่ก่อให้เกิดอันตราย
3. ห้ามทำการบินในบริเวณเขตหวงห้าม (สถานที่ราชการ หน่วยงานของรัฐ โรงพยาบาล เว้นแต่ได้รับการอนุญาต)
4. ผู้บังคับจะต้องมองเห็นตัวโดรนตลอดเวลาในขณะที่ทำการบิน และ ห้าม! ทำการบังคับโดรนโดยอาศัยชุดกล้องบนอากาศยานหรืออุปกรณ์อื่นที่มีลักษณะใกล้เคียง
5. ต้องทำการบินในระหว่างเวลาพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก สามารถมองเห็นได้ชัดเจน
6. ห้ามบินโดรนในระยะ 9 กิโลเมตร (5 ไมล์ทะเล) จากสนามบินหรือที่ขึ้นลงชั่วคราวของอากาศยานเว้นแต่ได้รับอนุญาต
7. ห้ามทำการบินโดยใช้ความสูงเกิน 90 เมตร (300 ฟุต) เหนือพื้นดิน
8. ห้ามบังคับโดรนเข้าใกล้อากาศยานซึ่งมีนักบิน
9. ขณะทำการบินต้องมีระยะห่างแนวราบห่างจาก บุคคล ยานพาหนะ สิ่งก่อสร้าง อาคาร มากกว่า 30 เมตร (100 ฟุต)
10. ผู้บังคับหรือปล่อยอากาศยานไร้คนขับ ต้องนำหนังสือการขึ้นทะเบียนผู้บังคับ ติดตัวไว้ตลอดเวลาที่ทำการบิน
11. ตัวโดรนต้องทำการขึ้นทะเบียนโดรนที่ใช้บินให้เรียบร้อยก่อนทำการบิน

2. สรุปการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์

1. รู้และเข้าใจในเรื่องกฎหมายและข้อกำหนดในการใช้งานอากาศยานไร้คนขับ (Drone) เพื่อถ่ายภาพและบันทึกวิดีโอ
2. สามารถนำความรู้ในเรื่องข้อกำหนดในการใช้งานอากาศยานไร้คนขับ (Drone) มาจัดทำเป็นแนวปฏิบัติในการให้บริการยืม-คืน อุปกรณ์ไอศตฯ ในกรณีขอยืมอากาศยานไร้คนขับ (Drone)
3. สามารถนำความรู้ที่ได้รับจากการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อสร้างประสบการณ์การถ่ายภาพและบันทึกวิดีโอด้วยอากาศยานไร้คนขับ (Drone) สรุปเพื่อเผยแพร่ให้บุคลากรทั้งในและนอกคณะนำไปใช้ประโยชน์และปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง

ลงชื่อ.....

(นายสมพร เกตุตะคุ)

หัวหน้างานบริการการศึกษาและกิจการนักศึกษา

วันที่ 1 เดือนสิงหาคม พ.ศ.2567

ความเห็นของผู้บังคับบัญชาเบื้องต้น (ผู้อำนวยการสำนักงานคณบดี)

เห็นควรให้ทำเรื่องให้ทราบและเผยแพร่ใน website ของ

ลงชื่อ.....

ศิริพรณ

(นางศิริพรณ ชัยน)

ผู้อำนวยการสำนักงานคณบดี

วันที่ 1 เดือน ๖๗ พ.ศ. ๖๗

ความเห็นของคณบดีคณะสารสนเทศและการสื่อสาร

เห็นควรดำเนินการดังเสนอ

ลงชื่อ.....

อุทัยวรรณ ศรีวิชัย

(อาจารย์อุทัยวรรณ ศรีวิชัย)

รองคณบดีฝ่ายบริหารและยุทธศาสตร์ รักษาการแทน

คณบดีคณะสารสนเทศและการสื่อสาร

วันที่ 1 เดือน ๖๗ พ.ศ. ๖๗